

[Hans Nielsen.]

Tidende“ nu anlægges den samme Betragtning. Det er en Beskyttelse for de daarlige Elementer i Samfundet. I Almindelighed vil man hos dem, der er Skruebrækkere, finde, at de paa en eller anden Maade har været paa Kant med Love og andet her i Samfundet og derved er kommet udenfor det almindelige. Som Regel vil man finde, at de handlende og de Haandværkere, som er, hvad man kalder rigtige Smudskonkurrenter, ogsaa har en anden Defekt paa en eller anden Maade. Men det er for disse Elementer, for disse Aftalebrydere, der skal laves en særlig Beskyttelse; dem skal der værnes om her ved dette Forslag. Det tilstaar Flertallet her, og det ærede Medlem Hr. Henriksen og hans Meningsfæller har ogsaa støttet det.

Saa forklarer Flertallet, at Hensigten med Ændringerne og med Loven i det hele er at søge at hindre en Monopolisering af Adgang til Erhverv eller Arbejde for en bestemt Kreds af Personer eller Virksomheder o. s. v. Ja, hvis Forslaget endda beskæftigede sig med dette Spørgsmaal, vilde jeg sige, at man kunde tale med Flertallet derom, thi det er sikkert en Uskik, at visse Kredse af Mennesker kan monopolisere Arbejdet. Jeg ved, at det kan ogsaa finde Sted indenfor Arbejdernes Kreds, at man søger at monopolisere Arbejdet; det indrømmer jeg fuldt ud. Men dette Forslag vil ikke røre en Tøddel ved dette Forhold og vil ikke have den fjerneste Indflydelse paa det. Det har slet ikke nogen praktisk Realitet paa dette Omraade. Men Flertallet tager øjeblikkelig med den ene Haand, hvad det giver med den anden, idet det tager den skarpeste Afstand fra, at denne Lov skulde genere Truster og Karteller. Det hedder derom i Betænkningen:

„Derimod er det en Selvfølge, at Lovforslaget ikke omfatter de Tilfælde, hvor den enkeltes frie Adgang til et bestemt Erhverv eller Arbejde rent faktisk er begrænset ved, at en Kreds af Personer har erhvervet sig en særlig Adgang til visse Raastoffer, Kendskab til specielle Fremstillingsmetoder, Patentrettigheder eller lignende.“

Det vil sige, at Karteller og Truster fritager man straks. Jeg ser jo godt, i hvis Interesse man gør det. Det er den hellige Ejendoms-

ret, der lurer bag dette, for hvis man ikke stod fast paa dette, kunde man heller ikke staa fast paa Jorden og Produktionsmidlerne. Jeg ser meget godt, hvad der ligger bag ved. Men vi kommer da til det mærkelige, at først har det ærede Medlem Hr. Henriksen, med eller mod sin Villie, været med til at fritage alle Landboernes Andelsorganisationer for at komme ind under Loven; thi saaledes som Lovforslaget nu foreligger, er de fritaget. Det Ønske, der fremsættes i den Skrivelse, vi modtog fra Andelsforeningen med Ingeniør Arnskov fra Askov Højskole som Underskriver om, at Landbrugsforeningerne skulde endelig holdes fuldstændig udenfor denne Lov, er sket Fyldest. Indenfor disse Organisationer kan man forpligte sig, saa langt man vil, man kan binde sig til at sælge hver eneste Gris, man producerer, til et bestemt Sted; det skal overholdes, det har Retskraft, der kan ikke løbes fra det. Man kan binde sig til at aftage alle sine Gødningsstoffer eller Foderstoffer fra et bestemt Sted, og man skal overholde det; Loven giver ikke noget Smuthul til at slippe udenom. Men saa snart man begynder at handle hos den private Købmand, saa snart man sælger til den private Købmand, kan man, selv om der er indgaaet en kollektiv Aftale med ham, finde et Smuthul, og man vil meget let kunne finde det, for det afhænger af vedkommende selv. Naar det er en moralsk anløben Person, møder han selvfølgelig frem og siger: Jeg fortryder saa bitterlig, at jeg er gaaet ind i denne Aftale, for den er uberettiget, jeg vil ikke være i denne Sammenslutning længere, jeg tager mit Tøj og gaar min Vej! Men dette forhindrer ikke, at vedkommende allerede paa dette Tidspunkt har taget alle Fordelene ved Aftalen. Nu er det hans Tid til at forsvinde. Det er saaledes, Loven paa dette Omraade slaar ned paa dem, som handler med de private, hvorimod Andelsforeningerne er kommet udenfor. Nu være det langt fra mig at beklage dette sidste, tværtimod. Med Hensyn til § 1 har man jo den Udvej at slutte sig til Andelsorganisationerne, saa længe de kan tilfredsstille ens Behov. Og gennem Brugsforeninger og lignende kan man unddrage sig Lovens Følger paa dette Omraade. Men jeg synes, at her var et Omraade, hvor der var god Grund til at kræve lige-